

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: центр заочної форми навчання

Кафедра фінансів

захисту

Допущено до

Завідувач кафедри _____

(підпис)

д. е. н. проф. Баранова В.Г.

“ ___ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

з теми:

«Бюджетний процес та його оптимізація в Україні»

Виконав студент 6 курсу, групи М-6

Спеціальності: 8.03050801 «Фінанси і кредит»

Веліченко Дмитро Святославович

Керівник: к. е. н., доц. Васютинська Л. А.

Рецензент: д. е. н. проф. Осипов В. М.

ОДЕСА - 2015 рік

АНОТАЦІЯ

на дипломну роботу Веліченка Дмитра Святославовича
«Бюджетний процес та його оптимізація в Україні»
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
магістра за магістерською програмою
«Державні і муніципальні фінанси»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2015 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є бюджетний процес.

У роботі розглядаються теоретичні та організаційні засади бюджетного процесу; розкривається проблематика та пропонуються напрямки підвищення ефективності бюджетного процесу. У ході дослідження використовувалися такі методи: історичний метод, метод аналогії та абстрактно-логічний метод, методи спостереження, групування, графічного відображення, аналізу, методи економіко-математичного моделювання та ін.

Проведено аналіз складання проекту бюджету за термінами, оцінена динаміка виконання бюджетів різних рівнів та структура їхніх доходів і видатків, проаналізовано динаміку за основними структурними складовими; розроблено план розподілу бюджетних коштів за функціональним призначенням.

Пропонуються основні напрями удосконалення бюджетного процесу, зокрема: розробити механізм щодо усунення монополії державних установ у сфері надання бюджетних послуг; створити центри відповідальності на рівні головних розпорядників, які мають здійснювати аудит ефективності за використанням бюджетних коштів, на основі розробленої галузевої методики.

Ключові слова: видатки державного бюджету, доходи державного бюджету; видатки місцевих бюджетів, доходи місцевих бюджетів; програмно-цільовий метод, бюджетний процес, бюджетна програма, учасники бюджетного процесу, бюджетне прогнозування.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ	6
1.1. Сутність бюджетного процесу та характеристика його стадій	6
1.2. Організаційно-правові засади бюджетного процесу.....	20
1.3. Роль бюджетного механізму в системі управління бюджетом.....	28
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	36
2.1. Проблеми організації та реалізації бюджетного процесу в Україні... ..	36
2.2. Особливості бюджетного процесу на державному рівні	48
2.3. Вектори розвитку бюджетного процесу на місцевому рівні.....	64
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	79
3.1. Оптимізація міжбюджетного розподілу	79
3.2. Оптимізація розподілу бюджетних коштів за функціональним призначенням.....	86
3.3. Напрями підвищення ефективності діяльності учасників бюджетного процесу.....	107
ВИСНОВКИ	110
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	111

ВСТУП

Вдосконалення бюджетного процесу є пріоритетним питанням у вирішенні проблем, які пов'язані з модернізацією державних фінансів. Нині увага реформаторів фокусується на проблемах взаємодії і взаємоузгодженні бюджетного процесу на державному та місцевих рівнях; питаннях відповідності обсягів фінансування результатам, що задекларовані в бюджетних програмах; підвищенню якості бюджетних послуг та ефективності діяльності учасників бюджетного процесу; зростання дефіциту бюджету та державного боргу. Перелік проблем є досить вагомим і кожна з них потребує детального дослідження. Саме тому актуальність названих проблем не викликає сумніву

Про недосконалість бюджетного процесу свідчать тенденції, які відображають збільшення витрат на обслуговування державного зовнішнього та внутрішнього боргу, невиконання бюджету за основними складовими доходів та видатків; зростання бюджетного дефіциту; зниження ефективності діяльності учасників бюджетного процесу тощо. Управління бюджетом ускладнюється також такими зовнішніми чинниками, як: політична нестабільність, загроза суверенітету і територіальної цілісності країни, дисбаланси фінансової системи, відсутність зростання реального ВВП, волатильність курсової політики. Складність, виникаючих проблем, обумовлюється впливом бюджету на соціально-економічний розвиток регіонів, оскільки, виходячи із зауваження Р.Масгрейва, «видима рука бюджетного процесу – річ не менш «природна», ніж невидима рука ринку». Справедливість цієї тези посилюють сьгоднішні реалії, особливо в умовах нестабільної економіки, оскільки саме через бюджет держава усуває, виникаючі диспропорції та забезпечує оптимальний перерозподіл дефіцитних фінансових ресурсів.

Значним внеском у розвиток теорії і практики управління бюджетом внесли такі вчені, як Андрущенко В.Л., Благун І.Г., Василик О. Д., Галушка Є.О., Деєва Н.М., Зварич М.А., Клець Л.Є., Луніна І.С., Могиляк П.Я., Опарін В.М., Панкевич Л.В., Федосов В.М. та інші.

Не дивлячись на досить суттєві здобутки вітчизняних дослідників, питання

оптимізації бюджетного процесу лишаються недостатньо дослідженими. Дослідження та вдосконалення потребують такі проблеми, як: планування і прогнозування бюджету, його виконання та контроль за використанням бюджетних коштів; розподіл видатків бюджету.

Актуальність, науково-теоретичне і практичне значення окреслених проблем в Україні обумовило вибір теми дипломної роботи.

Мета дослідження полягає в узагальненні й обґрунтуванні теоретичних засад організації бюджетного процесу та розробці науково-практичних рекомендацій щодо його оптимізації.

Згідно з поставленою метою в роботі було визначено наступні завдання:

- розкрити сутність бюджетного процесу та його стадій;
- дослідити організаційно-правові засади бюджетного процесу;
- обґрунтувати роль бюджетного механізму в системі управління бюджетом;
- визначити проблеми організації та реалізації бюджетного процесу в Україні;
- дослідити особливості бюджетного процесу на державному рівні;
- визначити вектори розвитку бюджетного процесу на місцевому рівні;
- дослідити зарубіжний досвід організації бюджетного процесу з метою його імплементації в Україні;
- обґрунтувати заходи щодо оптимізації міжбюджетного розподілу;
- розробити практичні рекомендації щодо оптимального розподілу бюджетних коштів за функціональним призначенням
- визначити основні напрями підвищення ефективності діяльності учасників бюджетного процесу.

Об'єктом дослідження є бюджетний процес.

Предметом дослідження виступають фінансові відносини між учасниками бюджетного процесу з приводу складання, розгляду, затвердження, виконання та формування звіту про виконання бюджету.

Інформаційною базою дослідження є основні положення Конституції і законів України, та іншої нормативно-правової бази ВРУ, що діє в Україні, статистичні щорічники та бюджетні моніторинги та аналітичні матеріали Державного комітету статистики України, Національного банку України, Міністерства фінансів України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, а також монографії й наукові статті вітчизняних та зарубіжних авторів.

У процесі дослідження використано загальні методи наукового пізнання: у ході теоретичного аналізу використовувалися такі методи, як історичний, абстрактно-логічний метод, метод аналогії та порівняння, для аналізу проблематики бюджетного процесу – методи спостереження, групування, графічного відображення, середніх величин, аналізу рядів динаміки, структурного аналізу; при розробці прогнозу бюджету використовувалися методи трендового аналізу, аналізу часових рядів із застосуванням вбудованої функції «Аналіз даних» MS Excel.

Сформульовані в дипломній роботі теоретичні узагальнення, практичний аналіз та пропозиції можуть бути використані для вдосконалення бюджетного процесу в Україні.

Робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків. Обсяг основного змісту роботи складає 120 сторінок, містить 19 рисунків та 15 таблиць. Список використаних джерел складається зі 103 найменувань на 10 сторінках.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено теоретичне узагальнення та обґрунтовано вирішення проблем щодо оптимізації бюджетного процесу в Україні. Проведене дослідження дозволило дійти наступних висновків:

1. У ході дослідження сутності бюджетного процесу визначено його ознаки, які обумовлюються особливостями бюджетного устрою держави. Встановлено, що недоцільно звужувати поняття бюджетного процесу до стадій складання проекту закону про бюджет і затвердження його органом законодавчої влади.

2. Дослідження організаційних засад бюджетного процесу дозволило дійти висновку, що бюджетний процес, в якому ініціатива належить бюджетотримувачам і їх міністерствам (учасникам бюджетного процесу), призводить до швидкого зростання бюджетних витрат і податкового тягаря, які, у свою чергу, ведуть до великого дефіциту бюджету. Такий бюджетний процес зазвичай називається моделлю формування бюджету «знизу вгору». Бюджетний процес, в основу якого покладено формування бюджету «зверху вниз» передбачає, передбачає існування жорстких бюджетних обмежень. Жорстка регламентація діяльності учасників бюджетного процесу лишає останніх будь-яких ініціатив і призводить до посилення режиму ручного управління. Таким чином, в організації бюджетного процесу має бути обраний оптимальний варіант взаємодії між бюджетами, який дозволить і зберегти самостійність розпорядників бюджетних коштів, і забезпечити додержання ними бюджетної дисципліни.

3. Поєднання різних методів та інструментів у бюджетному процесі залежить від напрямків бюджетної політики та механізму її реалізації. Бюджетний механізм як активний елемент в системі державного регулювання впливає на організацію бюджетного процесу, обумовлюючи його ефективність та дієвість.

4. Аналіз проблем реалізації та організації бюджетного процесу надав можливість систематизувати останні за групами. До першого блоку проблем належать такі, що виникають на стадії прийняття бюджету. Ці проблеми пов'язані із несвоєчасністю прийняття закону про державний бюджет; відсутністю

затвердженого стратегічного документу; застосуванням методу бюджетного планування «від досягнутого». Наступний блок проблем розкривається у ході стадії виконання бюджету. Ці проблеми пов'язані із недосконалістю податкового і бюджетного законодавства; застосуванням ручного режиму управління; оцінюванням ефективності використання бюджетних коштів; відсутністю мотиваційних інструментів для здійснення впливу на елементи керуючої підсистеми.

5. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що планування бюджету відбувається в умовах відсутності стабільного фінансово-економічного законодавства, за наявності досить частих його змін і з великим відсотком коливань прогнозних показників соціально-економічного розвитку України. Відсутність практики застосування стратегічного підходу в діяльності урядових установ призводить до неефективного використання бюджетних ресурсів і схвалення рішень, які частково або зовсім не відповідають довгостроковим потребам суспільства. Середньострокове планування в Україні на даному етапі хоч і передбачається законодавством, але на практиці його використання є майже умовним. Так, у зв'язку з тим, що постійно змінюється розподіл бюджетних коштів, результати ухвалення бюджету в парламенті важко прогнозувати. Як результат, може зменшуватись фінансування тих бюджетних програм, які є важливими для соціально-економічного розвитку країни.

6. Аналіз особливостей бюджетного процесу на місцевому рівні дозволив визначити комплекс проблем місцевих бюджетів, які полягають у: недосконалості вертикального та горизонтального розподілу бюджетних ресурсів, що є наслідком значної залежності місцевого бюджету нижчого рівня від бюджетів вищого рівня; закритістю системи розрахунків, що створює сприятливі умови для домовленостей у бюджетному процесі; розмежуванні повноважень між учасниками бюджетного процесу різних рівнів бюджетної системи; відсутності мотивацій учасників бюджетного процесу до дій в інтересах населення території.

7. Ефективність розподілу бюджетних коштів в Україні залежить від оптимального розподілу видатків між державним та місцевими бюджетами, за

функціональною структурою та напрямками використання ресурсів усередині кожної з функцій. Функціонування системи міжбюджетних відносин насамперед вимагає чіткого розподілу делегованих і власних функцій органів влади, дотримання пропорцій фінансового забезпечення всіх територіальних одиниць та децентралізації владних повноважень.

8. За результатами аналізу ефективності розподілу бюджетних коштів у розрізі функціональної класифікації видатків бюджету було визначено необхідність скорочення обсягів бюджетного фінансування за певними функціями та збільшення обсягів інших функцій за рахунок вивільнення ресурсів, які вже є у розпорядженні держави.

9. Для вирішення існуючих проблем, які виникли у бюджетному процесі в Україні, вважається за доцільне запропонувати для виконання такі заходи:

1) розробити механізм щодо усунення монополії державних установ у сфері надання бюджетних послуг, що забезпечить їхню конкурентоспроможність на ринку суспільних благ;

2) сформувати систему мотивацій учасників бюджетного процесу для підвищення якості бюджетних послуг;

3) забезпечити вирішення конфлікту інтересів між учасниками бюджетного процесу шляхом перегляду їхніх функцій, повноважень і компетенцій;

4) створити єдиний інформаційний простір для забезпечення надійності і прозорості інформації державного фінансового контролю;

5) забезпечити прозорість усіх етапів створення і виконання бюджету та забезпечити підвищення індексу прозорості бюджету в міжнародному рейтингу;

6) розробити методичні рекомендації щодо здійснення середньострокового планування, яке має ґрунтуватися на законодавчо закріпленій стратегії соціально-економічного розвитку держави;

7) узяти на озброєння досвід багатьох країн щодо утворення громадського контролю з метою забезпечення прозорості бюджетного процесу;

8) створити єдиний інформаційний простір для забезпечення надійності і прозорості інформації державного фінансового контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний менеджмент: Навч. посіб. / В. Федосов, С Кондратюк, Л.Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. – К.: КНЕУ, 2005. – 420 с.
2. Теремцова Н.В. Стадії і елементи бюджетного процесу в юридичній науці. // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Юридические науки». Том 21 (60). - № 2. - 2008. С. 353-362.
3. Мартыненко В.Е. Правовое регулирование бюджетного процесса в Российской Федерации : дис.. канд. юр. Наук: 12.00.14 / В.Е. Мартыненко. - СПб., 2006. - 195 с.
4. Воронова Л.К., Кучерявенко М.П., Пришва Н.Ю. Фінансове право України : Навчальний посібник. / Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.Ю. Пришва та ін. – К. : Правова єдність, 2009. –395 с.
5. Розпутенко І.В. Бюджетний процес: конспект лекцій / І.В. Розпутенко. - К. : УАДУ, 1997. - 60 с.
6. Худяков А. И., Ливеровский А. А., Бродский М. А. Бюджетные полномочия субъектов российской Федерации: Учебное пособие / А. И.Худяков, А.А. Ливеровский, М.А. Бродский. – [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://openbudget.karelia.ru/tutorials/book1/pdf>.
7. Пискотин М.И. Советское бюджетное право (Основные проблемы). - М.: Юрид. лит., 1971. - 312 с..
8. Химичева Н.И. Правовые основы бюджетного процесса в СССР. Саратов, 1966.- 43 с..
9. Химичева Н. И. Субъекты советского бюджетного права / Под ред. Манюхина. / Н. И. Химичева. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1979. – С. 22.
10. Финансовое право: Учеб. /Общ. Ред.: М. А. Гурвич. – М.: Юрид. Изд-во НКЮ СССР, 1940. – 212 с.
11. Ровинский Е. А. Советское финансовое право / Ровинский Е. А. - М., 1961. - С. 130.

12. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. — К.: Прецедент; Моя книга, 2006. - 448 с.
13. Анисимов А. А. Финансовое управление и бюджетный процесс в капиталистических странах / Анисимов А. А.-М., 1976. Ч. 2 : Проблемы бюджетного процесса. - 1976. – 544с.
14. Розпутенко І. В. Бюджетний процес / Розпутенко І. В. - К. : Вид-во УАДУ, 1997. – 60с
15. Бюджетная система Российской Федерации / [под. ред. Г. Б. Поляка]. - М.: Ювिति-Дана, 1999. - 550 с.
16. Финансовое право: Учебник /Отв. ред. Н.И, Химичева, — 3-е изд., перераб. и доп. — М,: Юристь, 2004. — 749 с.
17. Карасева М. В. Бюджетное и налоговое право России / Карасева М. В.-М.: Юристь, 2005. 173 с.
18. Орлюк О.П. Фінансове право: Навч. посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 528 с.
19. Бюджетний менеджмент: Навч. посіб. / В. Федосов, С Кондратюк, Л.Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. – К.: КНЕУ, 2005. – 420 с
20. Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI «Бюджетний кодекс України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572. (Із змінами, внесеними згідно із Законами).
21. Чернадчук В.Д. Бюджетні правовідносини в Україні: поняття, класифікація та особливості структури : монографія / В. Д. Чернадчук. – Суми : Університетська книга, 2011. – 172 с.
22. Чернадчук В. Д. Теоретичні аспекти розвитку бюджетних правовідносин / В. Д. Чернадчук // Фінансове право. – 2009. – № 1. – С. 33–37.
23. Чернадчук В.Д. Щодо визначення поняття «бюджетний процес» / В. Д. Чернадчук // Підприємництво, господарство і право. – 2003. –№ 9. – С. 93–95.
24. Чернадчук В.Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносин в Україні: Монографія. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 456 с.

25. Любич Н.П. Поняття «Стадія бюджетного процесу» / Н.П. Любич // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2013. – Вип. 182. – Ч. 3. – С.186-191
26. Юсупов В.А. Правоприменительная деятельность органов государственного управления / В.А. Юсупов. – М.: Юр. лит., 1979. – 136 с.
27. Агапов А.Б. Административное право: учебник. – 4-е изд., перераб. и доп. / А.Б. Агапов. – М.: «Дашков и К°», 2005. – 984 с.
28. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2003. – 896 с.
29. Короткий тлумачний словник української мови / [укладн. Л. Гумецька]. – К., 1978. – 296 с.
30. Новий тлумачний словник української мови / [укладн. В. Яременко, О. Сліпушко] . – К., 2001. – 4 том. – 368 с.
31. Словник іншомовних слів / [укладн. Мельничук М.Г]. – К.: АН УРСР, 1975. – Т. 1. – 775 с.
32. Философский энциклопедический словарь / Ред.-сост. Е. Губский, Г. Королева, В. Лутченко. М. : ИНФРА– М., 2000. – 576 с.
33. Социологический энциклопедический словарь / [ред. Осипов Г.В]. – М. : ИНФРА-М – НОРМА, 1998. – 488 с.
34. Юридичний словник / [ред.-упорядн. Б.М. Бабій, В.М. Корецький]. – К. : 1974. – 738 с.
35. Гнатюк С.С. Провадження в справах про адміністративні проступки: проблемні питання структури: монографія / С.С. Гнатюк. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 156 с.
36. Антоненко В. В. Щодо визначення поняття «Стадія бюджетного процесу» / В.В. Антоненко - [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://pravoznavec.com.ua/period/article>.
37. Теремцова Н.В. поняття стадії бюджетного процесу: методологічні засади дослідження/ Н. В. Теремцова// Бюлетень Міністерства юстиції. №10. – Київ, 2009. – с.66-71.

38. Управління державним бюджетом України : підручник / колектив авторів [заг. редакція М. О. Азарова]. — К.: Зовнішня торгівля, 2010. — 816 с.
39. Организация бюджетного процесса : учебник / И.М. Соломко, Е.Ю. Лемешко, О.И. Тишутина, Л.И. Ткачук, М.Н. Соломко. — М. : КНОРУС, 2010. — 184 с.
40. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент. Навчальний посібник / Л.Є. Клець – К.: Центр уч;бової літератури, 2007. – 640 с.
41. Юрій С. І. Антологія бюджетного механізму: монографія / С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин, Я.М. Буздуган. –Тернопіль : Економічна думка, 2001. –250 с
42. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): монографія / О.М. Ковалюк. – Львів: Видавничий центр Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка, 2002. – 253 с.
43. Юрій С. І. Бюджетна система України / С. І. Юрій, Й. М. Бескид. – К. : НІОС, 2000. – 400 с.
44. Ковалева Т. М. Бюджет и бюджетная политика в Российской Федерации / Т. М. Ковалева, С. В. Барулин. – [2-е изд.]. – М. : Кнорус, 2006. – 208 с.
45. Формування і функціонування бюджетної системи України : монографія / [С. О. Булгакова, О. Т. Колодій, Л. В. Єрмошенко та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. — К. : Книга, 2003. — 344 с.
46. Дем'янишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України : монографія / Дем'янишин В. Г. Т. : ТНЕУ, 2008. – 496 с.
47. Кохан І.В. Бюджетний механізм як суспільно-економічна категорія / І.В. Кохан. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/.pdf>
48. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України і зарубіжних країн / Ю.В. Пасічник. – К.: Знання Прес, 2002. – 495 с.
49. Лисяк Л. В. Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України : [монографія] / Л. В. Лисяк. – К. : ДННУ АФУ, 2009. – 600 с.

50. Василик О. Д. Бюджетна система України : [підручник] / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
51. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіку / М.І. Крупка. Львів : видавничий центр ЛНУ, 2001. – 608 с.
52. Романенко О. Р. Фінанси / О. Р. Романенко. – К. : ЦНЛ, 2006. – 312 с.
53. Лопушняк Г.С., Ливдар М.В. Функціонування бюджетного механізму держави: сутнісно-теоретичні аспекти / Г.С. Лопушняк, М.В. Ливдар – Ефективність державного управління: зб. наук. пр. ЛРІДУ НАДУ при Президентіві України. - Вип. 37 Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2013. – 49-55.
54. Бугай Т.В.. Сучасні проблеми та вектори розвитку бюджетного процесу в Україні/ Т.В. Бугай.// Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, № 2, 2012. – С 40-49.
55. Бугай Т.В. Принципи організації бюджетного процесу / Т.В. Бугай // Фінансове право у ХХІ сторіччі: здобутки та перспективи: збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 4–7 жовтня 2011 року. Ч1. / НДІ фінансового права. –К.:АЛЕРТА, 2011. – 296 с. – С. 74–77.
56. Кириленко О.П. Теорія і практика бюджетних інвестицій: [монографія] / О.П. Кириленко, Б.С. Малиняк. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 288 с.
57. Соколовська А.М. Податкова система держави: теорія і практика становлення: [монографія] / А.М. Соколовська. – К.: Знання-прес, 2004. – 454 с.
58. Старостенко Г.Г., Бумаков Ю.В. /Г.Г. Старостенко, Ю.В. Бумаков. Бюджетна система. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 240 с.
59. Кириленко О.П. Теорія і практика бюджетних інвестицій: [монографія] / О.П. Кириленко, Б.С. Малиняк. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 288 с.
60. Соколовська А.М. Податкова система держави: теорія і практика становлення: [монографія] / А.М. Соколовська. – К.: Знання-прес, 2004. – 454 с.
61. Старостенко Г.Г., Бумаков Ю.В. /Г.Г. Старостенко, Ю.В. Бумаков. Бюджетна система. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 240 с.

62. КМУ. Постанова від 26.12.2007 №1408-2007-п Про схвалення проекту ЗУ «Про державний бюджет України на 2008 рік і про внесення змін до деяких нормативно-правових актів України». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-%D0%9A%D0%9C%D0%A3/type-BF-26.12.2007.htm
63. ВРУ. Закон України від 28.12.2007 № 107-VI «Про державний бюджет України на 2008 рік». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/107-17>.
64. КМУ. Постанова № 824-2008-п від 13.09.2008 Про схвалення проекту ЗУ «Про державний бюджет України на 2009» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-%D0%9A%D0%9C%D0%A3/type-BF-13.09.2008.htm
65. ВРУ. Закон України від 26.12.2008 № 835-VI «Про державний бюджет України на 2009 рік». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
66. КМУ. Постанова від 27.04.2010 № 2154-VI «Про схвалення проекту ЗУ «Про державний бюджет України на 2010» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/КР090974.html.
67. ВРУ. Закон України від 27.04.2010 № 2154-VI «Про державний бюджет України на 2010 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
68. КМУ. Постанова від 8 грудня 2010 р. N 1126 « Про схвалення проекту ЗУ «Про державний бюджет України на 2011 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1126-2010-%D0%BF>
69. ВРУ. Закон України від 23.12.2010 № 2857-VI «Про державний бюджет України на 2011 рік». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2857-17>
70. КМУ. Постанова від 14 вересня 2011 року № 962 « Про схвалення проекту ЗУ «Про державний бюджет України на 2012 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source_BF-14.09.2011.htm.

71. ВРУ. Закон України «Про державний бюджет України на 2012 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4282-17>.
72. КМУ. Постанова від 12 вересня 2012 р. № 856 « Про схвалення проекту ЗУ «Про державний бюджет України на 2013 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/856-2012-%D0%BF>
73. ВРУ. Закон України від 06.12.2012 № 5515-VI «Про Державний бюджет України на 2013 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5515-17>
74. КМУ Постанова від 11 вересня 2013 р. № 662 Про схвалення проекту Закону України “Про Державний бюджет України на 2014 рік”. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/662-2013-%D0%BF>.
75. ВРУ Закон України від 16.01.2014 № 719-VII «Про Державний бюджет України на 2014 рік» . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/719-18>
76. Соколовська А.М. Податкова система держави: теорія і практика становлення: [монографія] / А.М. Соколовська. – К.: Знання-прес, 2004. – 454 с.
77. Open Budget survey 2015: International Budget Partnership. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://internationalbudget.org/wp-content/uploads/OBS2015-Report-English.pdf>
78. Степанова В.О. Основні шляхи та методи покриття дефіциту державного бюджету України в умовах подолання наслідків світової фінансової кризи / В.О. Степанова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 3 (15). – С. 158–161.
79. Центр соціально-економічних досліджень: CASE Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.case-ukraine.com.ua/index.php>
80. Лободіна З. Фінансування видатків місцевих бюджетів: стан і проблеми здійснення / З. Лободіна // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 2 (31). – С. 123–130.

81. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2009 рік / Щербина І.Ф., Рудик А.Ю., Зубенко В.В. та ін. ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи, USAID. –К. : 2009. – 136.
82. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2015. – 77 с.
83. Жаліл Я. А. Реформи системи державних фінансів України: перші результати та подальші перспективи : аналітична доповідь / за редакцією Я.А. Жаліла – К:НІСД. – 2011. – 50с.
84. Звіт Рахункової палати про свою діяльність у 1997 році // ВВР України.-1998.- № 26.-Ст.172 / Голос України.-№ 33.-1998.-20 лютого.
85. Стефанов С. Є. Аудит ефективності: розуміння, застосування, завдання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auditconsult.biz/t347-topic>
86. Лин Я.І. Міжнародний досвід та національна практика проведення аудиту ефективності використання бюджетних коштів / Я.І Лин // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції - 2013 - №3. – С. 55-61.
87. Симоненко В. Аудит эффективности: проблемы адаптации и внедрения / В. Симоненко // Висник КНТЕУ. - № 2. – 2014. – С. 5-15.
88. Одинцова Т. М. Проблеми та перспективи розвитку аудиту ефективності державних фінансів [Електронний ресурс] / Т. М. Одинцова // Вісник СевНТУ. Вип. 98 : зб. наук. праць – Севастополь: вид-во СевНТУ. – 2009 . Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vsntu/2009/econom/98-SevNTU/98-22.pdf>
89. Васютинська Л.А. Видатки бюджета та оцінювання їх соціально-економічної ефективності за бюджетними програмами : дис. канд. економ. наук : 08.00.08 / Васютинська Людмила Анатоліївна. – Одеса. – 243 с.
90. Квачан О.С. Удосконалення програмно-цільового методу планування місцевих бюджетів / О.С. Квачан. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=904>.

91. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР «Конституція України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
92. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України / Верховна Рада України // Відом. Верховної Ради України: офіц. вид. – 2000. – № 25. – Ст. 195. – С. 442–449.
93. Про прогноз показників зведеного бюджету України за основними видами доходів, видатків та фінансування на 2005-2007 роки: Постанова Кабінету Міністрів України № 1427 від 9 вересня 2003 р.
94. Виконання бюджету : звіти / Держ. казнач. служба України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
95. ВРУ. Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Податковий кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
96. Блакита Г.В. Механізм дії та проблеми відшкодування ПДВ / Г.В. Блакита, О.М. Дзюба // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2012. – № 47. – С. 266-273.
97. Шевченко С.О. ПДВ: проблеми справляння та шляхи їх вирішення. / С.О. Шевченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3513>
98. Молдован О. Ліквідація податкових пільг: шкурка вичинки не варта / О. Молдован // Реальна економіка. – 2012. – 08.10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://real-economy.com.ua/publication/22/27839.html>
99. Напрями та механізми підвищення фіскальної та регулятивної ефективності ПДВ: Аналітична записка // Офіційний Веб-портал Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/247/>

100. Возняк Г.В. Сучасні механізми реалізації бюджетної політики розвитку ; регіональний вимір / Г.В. Возняк // Проблеми економіки №3, 2014. – С. 187-193.
101. Набока Т.С. Управління видатками бюджету та напрямки його вдосконалення в Україні /Т.С. Набока // Дис. на здобут. Наук. ступ. к.е.н. спец. 08.00.08. – Київ. – 2015. – 349 с.
102. Оцінка результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247136437&cat_id=244828929.
103. Молдован О. Щодо шляхів забезпечення оптимального розподілу фінансових ресурсів в бюджетній системі України / О. Молдован // Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України.- [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/345/>.